

Чарівний світ енциклопедій

Енциклопедія (лат. encyclopaedia від дав.-гр. κύκλος — коло і дав.-гр. παιδεία — навчання, наука) — «коло наук», сукупність наукових знань з широкого кола питань. У широкому розумінні — збірка наукових відомостей і довідок на різні теми, призначена для широкого кола читачів.

Енциклопедія, як жанр наукової або науково-популярної довідкової літератури, має певні особливості. Популярність викладу, розрахована на широке коло читачів, має поєднуватися з науковою чіткістю та логікою викладання матеріалу. Неприпустиме недбале, наближене, однобічне висвітлення явищ і фактів.

Цим енциклопедії відрізняються від інших видів наукових видань. Мові енциклопедії властиві стислість, чіткість, лаконічність формулювань, уникнення вузькофахових термінів, професійних жаргонізмів, розмовних і просторічних слів, вставних слів і зворотів, емоційно забарвлених оцінок, тощо.

Види енциклопедій:

1) За розміром

Енциклопедії залежно від обсягу умовно поділяють на великі (понад 12 томів), малі (7—12 томів), короткі (4—6 томів) та 1—3-томні, які переважно називають енциклопедичними словниками або довідниками.

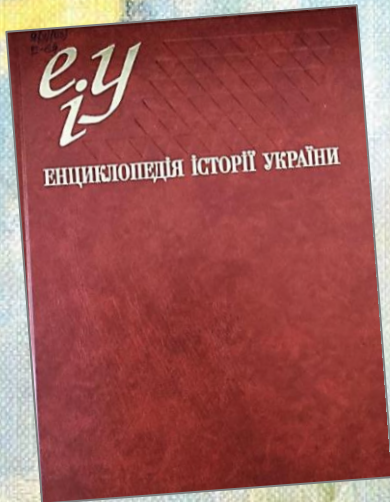
2) За способом організації

Спосіб організації енциклопедії важливий для зручності її використання як довідкової літератури. Історично склалося два основних способи організації енциклопедії: алфавітний та ієрархічний.

3) За призначенням

Енциклопедії поділяються на універсальні (наприклад, «Британіка», «Вікіпедія»), галузеві («Енциклопедія кібернетики», «Гірнична енциклопедія», «Енциклопедія українознавства»), регіональні («Енциклопедія Львова»), проблемні, персональні.

Енциклопедія історії України : у 10 т. / Нац. акад. наук України, Ін-т історії України; ред. рада В. М. Литвин (голова ради) [та ін.]. – Київ : Наук. думка, 2003 – 2013.

В енциклопедії представлено відомості про видатних громадських діячів, учених, діячів культури та мистецтва, освіти, основні історичні події України, охарактеризовано життя українців в інших державах, надано відомості про окремих видатних людей планети, тим чи іншим чином пов'язаних з Україною та про вчених, які істотно вплинули на розвиток історичної науки.

Енциклопедія Сучасної України / Нац. акад. наук України, Наук. т-во ім. Шевченка, Ін-т енциклопед. дослідж. НАН України ; редкол.: І. М. Дзюба [та ін.]. – Київ : Поліграфкнига, 2001 -

Енциклопедія Сучасної України – перше багатотомне видання про Україну у всіх вимірах від початку 20 століття до сьогодення. Енциклопедія подає цілісний образ новітньої України в подіях, інституціях, установах, родах діяльності, поняттях, особах. Охоплює всі сфери життя в Україні, відображає сучасні погляди на історичні події та постаті.

Енциклопедичний словник символів культури України / Переяслав-Хмельн. держ. пед. ун-т ім. Г. Сковороди. – 4-те вид., доп. і випр. – Корсунь-Шевченків. : Вид. Гаврищенко В. М., 2013. – 552 с.

У виданні подано інформацію про найважливіші наукові, філософські, художні, міфологічно-релігійні, побутові символи українців. Автори намагаються охопити значні часові періоди існування певного символу, широкий ареал побутування. Простежується виникнення, функціонування символів від найдавніших часів до сьогодення, причому на всіх континентах. Словник уміщує близько 430 словникових статей та 500 термінів-символів.

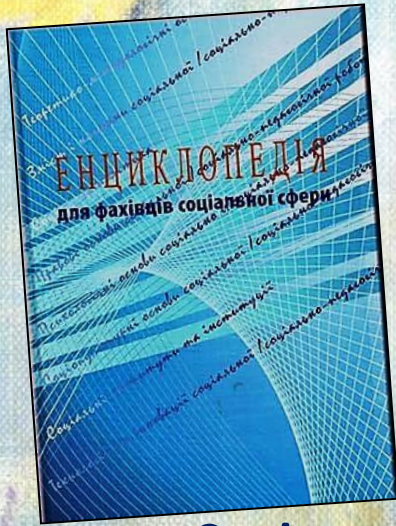
Економічна енциклопедія : у 3 т. / голова ред. ради Б. Д. Гаврилишин. – Київ : Академія ; Тернопіль : Акад. нар. госп-ва, 2000 – 2002.

Це перша в Україні за всю її історію оригінальна тритомна енциклопедична праця вітчизняних учених-економістів, яка охоплює відомості з майже п'ятидесяти економічних дисциплін, а також репрезентує науковий доробок окремих зарубіжних учених.

Для більшості статей характерні поєднання загальнотеоретичного та практичного матеріалу, концептуальна новизна, пошуковість, аналітичність.

Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Ін-т проблем виховання НАПН України ; за ред. І. Д. Зверєвої. – Київ ; Сімферополь : Універсум, 2012. – 535, [1] с.

Енциклопедія містить вісім розділів, в яких систематизовано найпоширеніші поняття, терміни й категорії соціальної роботи та соціальної педагогіки. Зміст термінів, що викладено, розкривається на основі новітніх досягнень соціальної педагогіки, психології, соціології, філософії тощо. У виданні знайшли відображення поняття, які не були висвітлені у виданнях подібного характеру.

Пряма цільова аудиторія – фахівці із соціальної роботи.

Соціологічна енциклопедія / уклад. В. Г. Городяненко. – Київ : Академвидав, 2008. – 455 с.

Видання репрезентує в поняттях і термінах суть, історію і структуру соціологічного знання, розуміння суспільства як складної і динамічної соціальної системи, особливості функціонування соціальних інститутів, буття соціальних спільностей, спільнот, груп та індивідів. У ній представлено основні напрями, течії, школи, теорії соціологічної науки, специфіку, методику прикладних соціологічних досліджень, надбання класиків соціологічної науки і провідних вітчизняних учених.

Юридична енциклопедія / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького ; редкол.: Ю. С. Шемшученко [та ін.]. – Київ : Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1998 – 2004.

Юридична енциклопедія – перший в Україні багатотомний систематизований звід знань про державу і право. Видання охоплює усі галузі права. Висвітлює внесок української та зарубіжної науки у розвиток юриспруденції, відображає світову та національну історію державотворення, діяльність правових інституцій. Розкриваються процеси державної і правової розбудови сучасної України.

Великий енциклопедичний юридичний словник / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ; за ред. Ю. С. Шемшученка. – Київ : Юрид. думка, 2007. – 990 с.

Перше в Україні такого роду видання, спрямоване на підвищення правової культури і правосвідомості громадян та посадових осіб. У словнику подані та витлумачені основні поняття і терміни Конституції і чинного законодавства України, міжнародного та європейського права.

Енциклопедія прав людини: соціально-педагогічний аспект : колект. монографія / за заг. ред. Н. А. Сейко. – Житомир : Волинь, 2014. – 219 с.

В енциклопедії висвітлено концептуальні положення про права людини крізь призму соціально-педагогічних категорій і потреб; розкрито зміст базових технологій соціально-педагогічного захисту прав людини.

Видання адресовано всім зацікавленим у формуванні громадянського суспільства, побудованого на засадах поваги до людської гідності та невід'ємних прав людини.

Тофтул М. Г. Енциклопедичний словник з історії та теорії моралі / М. Г. Тофтул. – 2-ге вид., доп. – Житомир : О. О. Євенок, 2016. – 669, [12] с.

Словник містить понад 800 (825) статей, в яких розкривається зміст основних понять історії і теорії моралі та погляди відомих дослідників проблем моралі різних епох. Крім того, у словнику містяться біля ста термінів і висловів на давньогрецькій, латинській та деяких інших іноземних мовах; даються приклади влучних афоризмів, що стосуються відповідних проблем.

**Політологічний енциклопедичний словник / Нац. акад. наук України,
Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України ;
за ред.: Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. – 2-ге вид.,
доп. і перероб. – Київ : Генеза, 2004. – 735 с.**

Словник є першим в Україні фундаментальним виданням подібного типу в галузі політології. Більш як 1000 термінів та персоналій словника дають досить широке уявлення про стан і досягнення сучасної світової й вітчизняної політології та про її термінологічний апарат.

**Енциклопедія педагогічної освіти України / [авт.-упоряд.
Вадим Болгов]. – Київ : Укр. конфедерація журналістів ; Ін-т біогр.
дослідж., 2010. – 371, [12] с.**

Перший випуск видання "Енциклопедія педагогічної освіти" презентує в повному обсязі вищі навчальні заклади України, що надають педагогічну освіту, та представляє фахівців освітянської галузі, які своєю науково-педагогічною, освітньою діяльністю здійснили вагомий внесок у реалізацію національної доктрини розвитку освіти в Україні.

**Психологічна енциклопедія / авт-упоряд. О. М. Степанов – Київ :
Академвидав, 2006. – 422, [1] с.**

В енциклопедії у термінах і поняттях відображено сучасний рівень розвитку психологічної науки, охоплено нову інформацію з різноманітних її галузей, відомості про багатьох видатних учених-психологів, значну увагу приділено теоретичним засадам основних наукових напрямів, течій, шкіл, методам обробки даних експериментів тощо.

**Іванюта, О. В. Енциклопедія психологічних тестів : навч. посіб. /
О. В. Іванюта, О. Ю. Яницька ; М-во освіти і науки, молоді та
спорту України. – Львів : Новий Світ-2000, 2011. – 292 с.**

Видання призначене для ґрунтовного оволодіння методами психологічного дослідження психічних процесів, психічних станів та властивостей. Діагностична програма розмежована на дві групи: прийоми, які можна використовувати у ході занять для обстеження психічних функцій студентів; діагностичні програми, які можуть знадобитися студентам у роботі з дітьми.

Енциклопедія батьківства : посіб. з сімейн. виховання / [авт. кол. за заг. ред. Є. І. Коваленко, С. В. Кириленко]. – Київ : КНТ, 2008. – 591 с.

У виданні йдеться про роль батьків, сім'ї у вихованні. Розкрито проблеми взаємодії сім'ї і школи у справі зміцнення здоров'я дітей та молоді, їх навчання, виховання працелюбності, культури поведінки з урахуванням їх вікових особливостей та можливостей. По-новому осмислюються засади та основні напрями відродження народної та наукової національної педагогіки, формування у дітей та молоді національної свідомості та самосвідомості, національного характеру, честі, гідності, поваги до рідної мови, національних традицій, звичаїв і обрядів.

Енциклопедія дитячого дозвілля / [голов. ред. Л. Слабошпицька]. – Київ : Махаон-Україна, 2001. – 119 с.

Створюючи цю книжку, автори передусім піклувалися про те, як доступно й дохідливо привити дітям навички оволодіння такими поширеними, й водночас таємничими професіями, як кухар, художник і садівник. Для наочності вміщено яскраві ілюстрації. Ця енциклопедія – не нудний підручник, а своєрідний компас-орієнтир, який дасть змогу юним читачам здійснити захоплюючу подорож у Країну Дозвілля.

Лисенко І. Співаки України : енциклопед. вид. / І. Лисенко. – Київ : Знання, 2012. – 639 с.

Пропоноване видання – енциклопедичний довідник співаків, життя і творча діяльність яких пов'язана з Україною. У ньому також вміщено творчі біографії співаків, яких доля закинула на чужину, де вони реалізували свій творчий потенціал, самовіддано несли й утверджували високий дух української вокальної культури. Прізвища та псевдоніми співаків подано в єдиному алфавітному порядку. До видання увійшло понад 1600 статей – творчих біографій співаків, через які висвітлюється історія вокального мистецтва України від часів Київської Русі до наших днів.

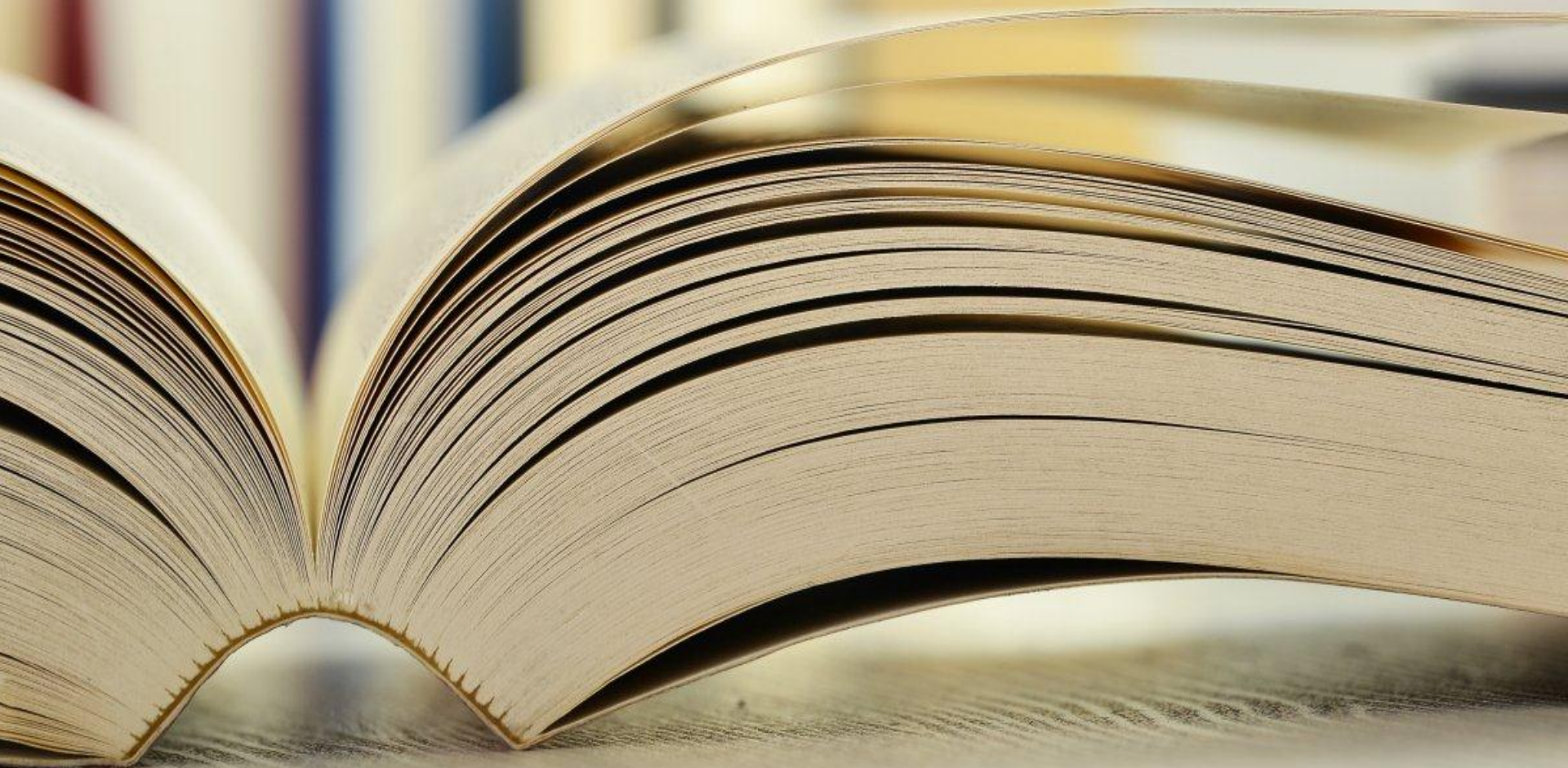
Геодезичний енциклопедичний словник / за ред. В. Літинського. – Львів : Євросвіт, 2001. – 668 с.

Це перше в Україні енциклопедичне видання в галузі геодезії та суміжних з нею наук. Містить майже 3800 статей з топографії, геодезії, геодезичної астрономії, космічної геодезії, планетодезії, фізичної, інженерної геодезії, геодезичної гравіметрії, морської геодезії, картографії, фотограмметрії, теорії математичного опрацювання результатів геодезичних вимірювань, геодезичного, фотограмметричного та аерознімального приладобудування.

**Віртуальну виставку підготувала
бібліотекар
Алла Кухарчук**

Кількість джерел: 18

2022